

"Triester Zeitung", ter ranila več oseb in umorila tudi vseučiliščnika Angelo Forti, katerega mati, ki je bila izgnila že tri sine, je zblaznila, ko je videla umorjenega tudi zadnjega njenega ljubljence. Ves Trst se je takrat udeležil pogrebov usodepolnih žrtev.

Vojška komisija preiskala je bombo ter jo je izpoznaла za italijansko. Nato so arretirali Oberdank-a v Ronchiu in gostilni „al Moretti“. Zasilači so ga ravno spavajočega pri mizi. Njegov sodrug in skrivce je pravočasno pobegnil. Bil je to lekarnar Ragosa iz Vidma (Udine). Zasledovala sta ju župan iz Verse, gosp. Giov. Baldassi in žandar Tommasini ter sta našla v kovčugu Oberdank-a več Orsinijev bomb. Oberdank je izpovedal svoj namen atentata na Nj. Veličanstvo cesarja Franca Jožefa, ki je imel tudi prisostvovati takratnim tržaškim slavnostim.

Oberdank bil je nezakonski sin, rojen v postranski ulici via Belvedere. Mornar Berencic poročil je bil njegovo tudi, nezakonsko mater. Mali Viljem pečal se je s čtirov Montesquein a, Voltaire-ja, Mazzini-ja. Vsebine te literature nprav razumel, ali bolje rečeno, ni mogel prebavljati. Ko je dovršil vseučilišče na Dunaju, vstopil je kot enoletni prostovoljec k polku št. 22, ki je takrat imel nalogo, iti na vojno v Bosno. Ko pa je prišel Oberdank v Trst, je kot deserter pobegnil v Italijo, kjer se je seznanil in občeval v kavarnah in takozvanih špelunkah z individui, zreli za vislice. Prostožidarji so ga zaledi spoznavati in ga prisiljevali h kraljemonistvu. Bil je pa že zaradi tatvine, izvršene iz zgolj gladi večkrat v zaporu in je slednji končal svoje življenje na vislicah. — Boditi torej vzgled stariščem, kajti le z eneržijo in inteligenco zmorejo ohraniti svojim otrokom luč prave vzgoje.

Italija primerja torej tega nezakonskega, rojenega v postranski ulici Belvedere z Garibaldi-jem, grofom Cavour, Mazzini-jem Cairolijem, in drugimi. O, kakšna ironija!

Barzilai, minister iredente, držal je 20. decembra lanskoga leta, ob priliki obletnice obešenja delinkventa Oberdanka v Italiji svoje soverzne in vroče govore proti Avstriji.

Zivel je tudi ta v Trstu in se rodil v isti ulici Belvedere, ne dače od svojega prijatelja Oberdanka. En stari trgovec v ulici Belvedere spominja se še obeh tako jasno in mi je dejal, da je bil Barzilai trgovski pomočnik, seveda zmiraj brez posla ter da še mu danes dolguje nekateri goldinar na živežu. Dejal je, da mu že po vojni pošlje svoj račun in sicer brez zamudnih obresti?

Gospod Rapagnetta podal se je v Genovo, da olepsa s svojim petjem slavnosti na čast Oberdanku.

V Srbiji razvijale so se kakor v Italiji enake misli in ideje proti naši monarhiji in italijansko časnikarstvo izvojevalo je Srbe h kraljemonistvu. Princip in Kabrinovič izvršila sta v Serajevi ostundni umor — umor, ki je imel svoj odmev tudi v Italiji.

Sence Luccheni-ja, Caseri-ja in Brescija zrcalile so se v dvoranah, kjer se je slavil kraljemoniški Oberdank in kjer so se menjale z ostundnim poljubom izdajalske ustnice Salandra, D'Annunzi-ja, Luzzatti-ja, Sonnina, Nathan-a, Barzilai-ja in drugih.

V istem dnevu in trenutku so prisegali srbski častniki umor ministra Pasiča, kralja Petra in njegovega sina kneza Aleksandra. Hiša, v katero so bili pobegnili iz strahu pred umorom, bila je vsa od te morilske zarote podmirvana. Poslanik Trubetzkoi svetoval je kralju, naj kakor najhitreje pobegne skozi Albanijo na morje, če se hoče pravočasno rešiti. Uničili so se toraj automobile, da jih ne dobe zasledovalci v roke. Bilo jih je 148. Ko je kralj Peter zapustil Prizrend, je vskliknil: „Povera Serbia, consumatum est!“ Prevideval je konec srbske armade na Kosovem polju, kakor l. 1389 od Murad paše.

Kakor rečeno, Kosovo polje je bilo za Srbe zmiraj usodepolno. Vuk Brankovič izdal je svojega knjaza Lazara v bitki pri Prištini l. 1389. Tako so se polstili Turki pod vladom Murada paše teh dežel. V mirovnih pogajanjih Pasaroviča (20. julija 1718) pridružila se je Srbija Banatu, del Bosne pa je prišel pod Avstrijo.

Ni se torej čuditi, če pripade sedaj Srbija zopet k Avstriji, kajti le pod njo je zagotovljen

trajen mir in konec panslavističnih agitacij na Balkanu.

Italijanski list „Tribuna“ pravi, da se polstita po polomu srbske armade na Kosovem polju osrednji državi tudi morskih pokrajin ob Adriji.

V Belgradu bili so zmage gotovi, ker je srbska armada v času obstrelovanja prestolice od naše strani štela 180 000 mož. V Prizrendu, glavnem mestu Kosovega polja, koncentriralo se je bilo tudi 80 000 mož, od katerih 40 000 je bilo vjetih od Bolgarov. Ostali del izgubil se je v hribovju Albanije, kjer se še boče proti nam vojevati. Primorani iz zgolj gladi, pomorili so svoje konje ter se nahajajo sedaj brez vseh sredstev. Essad paša je izjavil, da je Črna gora že od Avstrijev od treh strani obkoljena ter da želijo Crnogorci skleniti poseben mir z Avstrijo, kar je tudi uganil, ker se je to sedaj že uresničilo. Sicer pa se njegovim izjavam ni smelo nikdar mnogo verjeti, ker danes na primer sklene tajno zvezo z Italijo in Srbijo proti Avstriji, medtem ko že misli in šteje, koliko glav Italijanov ali Srbov bi jutri položil pred noge povljenika avstro-ogrskih čet.

Prestolonaslednik Aleksander ojačil se je po desetih dneh svojega bega in podal z enim častnikom v Skutarji, kjer je prejel od svoje stare matere, kraljice črnogorske nekaj živil, perila in en kg sladkorja. Čeravno so svetovali poslaniki četverozvezje Pasiču, naj ne zaupa preveč Črnomorcem, ostal je vendar v Skutariju, kjer je pričakoval dodoh generala Putnika, katerega so srbski vojaki, onemoglega vsled starosti, ležečega na goli slami v lesenem zaboju čez albanske hripe nesli.

S tem se je končal zadnji tragični prizor srbskega kraljestva, katerega kralj tava brez krone kot begunec po Italiji.

Dne 11. junija 1903 zjutraj padla sta po zločinski roki lastnih častnikov na ostundni način kralj Aleksander in kraljica Draga. Ravno isti morilski častniki proklamirali so dne 25. junija 1903 Petra Karageorgjeviča kot naslednika na krvavi prestol srbske države. S krvjo omadeževanimi rokami prijel je kralj Peter žezlo vlade, obdan in odvisen zmiraj od morilske zarote. Senci tako tragično umorjenega kralja Aleksandra in Drage pa spremljate danes brez miru tajajočega kralja Petra na svojem begu, kamor je nesel pozdrave Principa, Kabrinoviča itd., pravih naslednikov Oberdanka, Luccheni-ja, Caseri-ja, Brescija in drugih, nahajajočih se še polnoštevilno v Italiji.

Rapagnetta, Barzilai in Salandra sprejeli pa so došlega kralja Petra kot sobrata in ga blagovali kot pravega orjaka serajevskega zločinka.

Po razrušenju Srbije se je duh panslavističnega mišljenja popolnoma polegel. Že se razširja nemška kultura po celiem Balkanu, že razprostirata nemški in avstro-ogrski orel ponosno svoje peruti od Donave do grenkega morja temne Albanije.

Zaani zgodovinar prof. dr. Friedjung je dne 6. decembra 1915 izjavil v trgovski zbornici med drugim sledeče: „Dandanašnja vojna iz najdra je novo Ameriko, ker je že jasen velik trgovinski problem osrednjih držav od Severnega morja do Indijskega oceana.“

Dr. Friedjung razvidi iz osrednje Evrope že cvetočo prednost v trgovinskem in industrijskem razvitu proti daljnem Orientu in v tem izčrpovanju zlatih vrelcev prihodnjega finančnega blagostanja.

Italiji pa, ki je hujšala v vojno proti nam, posluževajoč se starega izgovora oprostitive od Avstrije ogroženih ljudstev, čestitamo, da je postala sužnjica cestne politike in teh poštenih, v našem naslovu imenovanih oseb.

Mali kralj naj si vzame za vzgled svojega prijatelja, nekdanjega kralja Petra Karageorgjevič, in uvidel bode, da pride tudi on prej ko sleki skozi politiko zgoraj imenovanih poštenjakov do enakega, če ne še hujšega konca. Še niso izkoreninjeni nasledniki Orsini-ja in Meldola, katerih bombe so se tudi že v tehničnem oziru mnogo izboljšale. Še žive v Ravenni, Anconi in drugih mestih anarhisti, veči enakih sličnih atentatov. V blaženi Italiji je kraljemonistvo na dnevнем redu kakor v Srbiji.

Mi pa spoštujemo naše Muzulmane, Bolgare, Bosnjake in Dalmatince, ker gotovi smo,

da nas ne bodo nikdar izdali, ker prisega jakih, 'bil je sveta in častna beseda več nego življenje, e c e v t e

Videli bodemo, kako bodejo nasolile Itake šele potudi angleške in ameriške banke. Izgubila bo svoja kolonialna ozemlja in obremenila itak og ženo in ubogo ljudstvo z novimi dolgovci, ka- D u n o s o d i š e c e j e o c h e

(Spanje) noče priti, ako nas mučijo bolečine, ako trpi na preveliki nervoznosti, ako pričnejo vse rane zopet boleti in raznem bolestem trpljenju. Za take slučaje opozarjam zopet Fellerjev, bolečine odpravljanje, živce pomirjajoči rastlinski ese fluid z zn. „Elsa“-fluid. To izborno domače sredstvo učinkuje pa ni bilo bolečinam raznega vrsta izredno blagodejno, pomiri živce in pričnejo vse zdravniški priporoči potrdi visoko vrednost tega dobrega dočega sredstva. 12 steklenic stanejo povsod samo 6 kron. Edino priste od lekarnarja E. V. Feiler, Stubic, Elsa-trg 8 (Hrvaška). Istotam se lahko naroči Fellerjeve, milo odvajajte nebel k vabarbara-kroglijice z zn. „Elsa“-kroglijice. One so najprijetnejše obdobje pričnega sredstva sigurnega, neškodljivega učinku in imajo predvsem posek pred drastičnimi, črevnimi skodljivimi odvajalnimi sredstvi. Škatljice stane franko 4 K 40 vin. Oba domača sredstva naj bi vedno v hiši. Koliko jih ih bolečin, ki jim jih povzroči kurja očesa, vzamejo nož, ki je v takih slučajih že mnogokratne v napravil nesrečo. Takim čitateljem bi bilo lahko z malim desetovodja. jem in hitro pomagali, ako bi naročili za 1 in 2 kroni Fej je učenje kurjih očes. (el)

onači svoj vse sledi pr Wauko mel z njem. D o n a s o d i š e c e j e o c h e

Prve številke „Štajerca“

v novem letu 1916 priše so v roke naših prijateljev. Cenje n usojam

V tem letu stal bode naš list isti na tako na stališču našega naprednega, avstrijskega ljudskega mišljenja. V prav nobenem ozazal, da se nismo in se ne bodo nikdar sprememnic, pa Kajti mi hočemo, da ostane

Štajerc

tudi v bodoče zvesti zagovornik ljudskih prav. Obračamo se tedaj na vse cenjene naročnike, ki so mišljenike in prijatelje, da naj nam i oni abilo za novem, kakor upamo v vsakem oziru, sreči vrsti nejsem letu

zvesti ostanejo ter da naj z vsemi močmi na razširjenju in njegovih načel delujejo.

Vsakdo naj bode naročnik „Štajerca“

Vsakdo naj podpira „Štajerca“!

Vsakdo naj pridobiva novih naročnikov „Štajerca“!

Vsakdo naj zahteva po gestilnah, brincih, v trgovinah kakor tobak-trafik „Štajerca“!

Vsakdo naj pošilja svojim sorodnikom bojišču „Štajerca“!

Tako bodo razširili krog svojih prijateljev s tem pa tudi povečali in izboljšali

Zivijo Štajerc!

Izpred sodišča.

Obsojeni češki urednik.

Stanislava, januarja. Redakter Otok Čermak v Klatovi na Českem je izdajatista „Šumavan.“ Avgusta meseca leta 1914 v svojem listu ponatisnil nekaj odstavkov knjige vseučiliškega profesorja dr. Daneša. Še rinnajst dni po obelodanjenju dotične številke je državno pravdiščvo zaplenilo in odredilo proti Čermaku sodniško preiskavo. Takrat bilo kazensko postopanje vstavljenio ali manj meseca l. 1915 zopet obnovljeno. Pri zopetu razpravi je bil Čermak oproščen. Državno pravdiščje pa je vložilo rekurz. Odrejena je bila nova obravnavna in je bilo delegirano sodišče Stanislavu. Urednik Čermak, ki je zdaj pri